

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. augusztus 7

Vasárnap.

XXIII évfolyam. 63. szám

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sorá 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Tanulságok a költségvetési vitából.

Nagyobb blamázs nem érhet politikai közületet, mint a minnek most az egész ország tanuja.

Az egyesült ellenzéki frakciók, kiki a maga gusztusa és temperamentuma szerint ráültek a közjogi zabhegyezéssel agyongyőrtött lovára az obstrukciónak, s parlamentünk tulszabadoságában bár megengedett, de a közmorál, a közjólét érdekében tisztességtelennek minősíthető eszközökkel igyekeztek — nem dolgozni, azaz, hogy a dolgozni akarókat elriasztani a munkától, megfélemlíteni, sőt terrorizálni is.

Összebeszéltek tücsköt-bogarat olyan kérdéseknél, melyek minden magyar embernek a legszentebbek, legkényesebbek, — zárt üléseztek, névszerinti szavazásokat provokáltak, mellveregető álhazafiaskodással orditozták tele az országot.

És mindezt — — pour un omelette, a mely a mi jó királyunk asztalára kerül. . . . De nem csak azért és talán főképen nem is azért.

Meg akartuk mutatni, csakhamar bekövetkezett végvonaglásukat megelőzőleg, hogy ők a patentírozott hazafiak, kiknek az ország sorsa a szívéükön fekszik. Önteltségük úgy fujtatott, mint egy negyven lóerejű cséplőgép.

Nó hiszen bebizonyult, hogy mit vélnek ők az ország érdekében állónak! Csak saját maguk becses mandátumát.

Mert ha (— joggal, joggal nem, azt nem vitatjuk —) fölemelték a civillistát; ha Horvátországban egy-két horvát lobogó leng, vagy egy-két engedetlen hadapródon némi sérelem esik, sőt a kormány — horrendum dictu — a közpályákon érdemeket szerzett egyéneket ajánl kiünte-ésre a felségnek: erről lehet beszélni, írni, kell is a tények tisztázása végett.

Ámde az ilyen apró-cseprő kérdésekből országra szóló skandalumokat fabrikálni és pedig mesterséges vitarendezéssel, napokig elhuzottan: ez kétszeres merénylet a parlamentárizmus valódi feladata ellen.

Egy komoly ellenzéki elsőrendű parlamenti feladata reális alapon bírálni, ellenőrizni a kormány és azt támogató többség politikai irányát az ország érdekei szempontjából, — magvas, tartalmas kell, hogy legyen az a bírálat, nem föltevészen alapuló, nem egyéni és pártbeli szenzációt hajszoló.

Ebből a szempontból pedig a mi mostani ellenzékiünk magatartása egy szem-

nyivel sem értékesebb az abderai állapotoknál, a hol tudvalevőleg, minden józan ész fejtegetőre volt állítva.

Az általuk fölújított kérdések között egy sem oldatott meg az ők szájának nagy ize szerint.

Ámde ott, hol az ország népét bensőleg és külsőleg valóban és igazában érdeklő ügyek forognak szőnyegen: a költségvetésnél, ott már hallgatnak, mint szárazságon a csüggedt madarak. Talán nem is csüggedtek, hanem nem szerezték meg a tudás, a szakértelem fáradságos koloratúráját. Ők csak egy hangra vannak berendezve: a hazafias puffogások bömbölő, de ürességükkel neveltségűs bődulásaira.

Pedig — minden bizalmunk dacára, melylyel a kormány iránt viseltetünk — be kell vallanunk, hogy ez a tér, az a hol az ellenzéknek tisztességgel és becsülettel kell teljesítenie ellenőrző feladatát. Bizonyára találhatna kifogásolni valót, s a kormány is belátja, hogy sok dologban igaza van. Több szem többet lát!

E helyet azonban üres szalmacséplés közben minden nap átengednek egy tárcát egész költségvetéssel . . . Persze, kimerült a tüdő és — — tanulni pedig nem akaródzik a t. ellenzéknek. Mert hát tudás is kell a komoly ellenőrzéshez.

. . . Hát nem lesújtó ön-leleplezés ez? Feleljen rá minden öntudatos ember!

Kézdivásárhely város közigazgatási állapota 1903-ban.

— Dr. Török Andor polgármester jelentése. —

(Folyt. és vége.)

A rendőrség ügyeit 1 helyettes rendőrkapitány, 1 alkaptány, 2apidijas és 1 iroda gyakornok végezte; 1 rendőrmester s 10 rendőr teljesített rendőri szolgálatot. A rendőrségre iktatóra érkezett 3699 ügydarab, mely 56 drb kivételével elintéztetett.

A rendőrség minden tagjára átlag napi 16 órai szolgálat esett. Helyesen jegyzi meg a jelentés e helyen, hogy előbb utóbb gondoskodni kell a rendőr-legénység szaporításáról, mert a rendőrséggel szemben úgy a felsőbb hatóságok, mint a város közönsége által felállított igények folyton fokozódnak s ezekkel szemben a meglevő embererő nem elégséges.

Az 1903. évi sorozás, törvényen kívüli állapot folytán, 1904-ben tartatott meg.

82 hadköteles közül besoroztatott 25. — Állandó nyomozás alatt áll 24 távollevő, nem jelentkező hadköteles.

Az árvaszékekhez iktatóra 422 drb érkezett, mely 5 kivételével elintéztetett. Árvaszéki ülés 44 volt, melyeken 659 ügydarabot tárgyaltak le. Gyámoltak és gondnokoltak száma 346 személy.

Árvavagyon összesen 75.721 korona 70 fillér kezeltetett. Az árva tartalékalap 6.598 K. 60 f., melyből kifizetendők a fiúárvaháznak s az Erzsébet ár-

vány-nevelő intézetnek tett 2000-2000 koronás alapítványok.

Az árvák ingatlanainak értéke a fenti összegben nincs beleszámítva.

Az országgyűlési képviselő választásra jogosultak száma 1903-ban volt 606 és pedig: régi jogn 210, birtok jogán 2, házibirtok jogán 30, jövedelem jogán 303, értelmiség jogán 91.

1903-ban volt születés 154, házasság 31, halálozás 157. A 154 születés közül törvényes 138, törvénytelen 16. A 31 házasságból vegyes volt 10.

A közegészségügyi viszonyokat tekintve a város különlegesen kedvezőtlen építkezési viszonyait, elég kedvezőnek mondja a jelentés. Szomorabb eredmények csupán a tuberkulózis elterjedése körül mutatkoznak, ugyanis 120 közül 15-ön haltak el tuberkulózisban, és pedig a legszegényebb néposztály köréből. A városban 4 orvos, 2 gyógyszerár, 4 bába van.

A tanítás-nevelés szolgálatában 8 iskola állott, melyekben 1273 tanuló járt, kik közül 531 vidéki, 732 városi.

Kézdivásárhely lakossága terhére 1903-ban 82,220 K. 75 f. különféle adó iratott elő, mely az 5451 polgári lakos között felosztva, fejenként 15 K. 08 f. adó esik.

Hiánya itt a jelentésnek, hogy a városi pótdótot, mely pedig szintén jelentékeny összeget tesz nem mutatja ki.

A város 1903-ik évi bevétel 156,831 K. 94 fillért, kiadása 153,060 K. 25 fillért tesz s így az évvégi zárószámadás 3771 K. 68 f. maradvánnyal záródott be.

Kézdivásárhely város vagyoni állapota a következő:

a) Jövedelmező ingatlanok	—	364,062 K. — f.
b) Nem jövedelmező ingatlanok	—	27,100 K. — f.
c) Javak	—	378,100 K. — f.
d) Tökek, követelésekben	—	13,630 K. 2 f.
e) Ingóságok értéke	—	5,617 K. 10 f.

Összesen 788,710 K. 12 f.

Tartozása: 177,390 K. 24 f., s így a város tehermentes vagyona 611,319 K. 88 fillért teszen.

A városi tisztviselők nyugdíjalapja 44,939 K. 65 fillérre rug. Helyén való lett volna itt a nyugdíjak, kegydíjak kimutatásának közlése is, a teljesebb tájékozódás szempontjából.

A város területén 12 kilométer vicinális közut, 12 kilométer községi közut, ut s a mezői dűlő utak 9 kilométert tesznek ki; a főutcaát képező Brassó-Ojtozi állami közut fenntartásához a város évi 233 koronával járul.

A kövezett utak fenntartása 1903-ban 3091 koronába került.

Új ház 1903-ban 10 épült, és pedig 2 faház, 8 kőház; toldalékipítés 11 volt.

A Kézdivásárhely város tulajdonát képező erdők területe: 1. A Katrosa 1915 kat. hold, 2. A Kecskés-Zsiros 1777 kat. hold, 3. A Kétág 1172 kat. hold, összesen 4864 kataszteri hold, melyek összes bevétele 1429 K. 83 fillért, kezelési költségen 2397 K. 42 fillért tesznek, s így 969 K. 59 f. kevesebb a jövedelem a ráfordított erdészeti kiadás; ennek okául azt hozza fel a jelentés, hogy a város ezen vagyonát nem a város, hanem az egyes magánosok használják.

A jelentés még sok mindenre kiterjed, de azok részletezése már kevésbé érdeklő olvasóinkat. Közöljük azonban még végül, hogy városunkban 1903-ban 20 különböző egyesület működött és 8 ipartársulat volt s ez ében 4 egyesület szűnt meg.

Ezekben ismertettük a polgármesteri jelentést városunk 1903-ik évi közigazgatási állapotáról, megjegyezvén, hogy alkalom adtán még visszatérünk a jelentés egyes pontjaira.

Ijedtség. *)

Múlt hó 30-án újra szervezkedett a Kézdivásárhelyi vidéki választókerület szabadelpártja. Tette tisztességgel, méltósággal, lelkesedéssel úgy a mint, komoly, higgadt, igaz hazafiakból álló párthoz illik.

Városunkban megjelenő függetlenségi újságban annak segédszerkesztője, vezércikkben foglalkozik a pártszervezkedéssel. Hasábkön keresztül elmélkedik a felett, hogy is merészkedhet valaki meggondolni a kerületben a szabadelpárt szervezését, melyet ez a független dalia örökéidőkre a függetlenségigárt és saját céljára kisajátítottnak gondolt.

Hát merészkedtek, sőt az is bizonyos, hogy a közöhséggel találkozott vállalkozásuk.

Ebben a kerületben a szabadelpárt választók többségben vannak. Ha a képviselő választásokból nem is került ki mindég győztesen a szabadelpárt, az nem bizonyítja az ellenkezőt. Tessék csak leszámolni azon szavazatokat, melyeket mértáknélküli izgatás, felbujtás, megfélemlítés, szóval már jól ismert kortes eszközeikkel pártjuk részére elharásoltak s akkor kitűnik az igazság.

Ha olyan erős függetlenségi kerület ez, miért az a nagy ijedség, melyet a cikkíró cikkének minden sora elárul? Mi ösztönözte arra, hogy csak egy oly ténykedés hírére, melyhez ma Magyarországon minden épészű, nagykoru embernek joga van, epébe mártani tollát s meggyanusítson egy egész pártot, a mely nagyon sok tiszteletről méltó, igaz jó hazafit egyesít sorában?

Miért, micsoda jognál fogva szaladgált a cikkíró a város polgármesteréhez az értekezlet feloszlását kérni, hiszen az a tanácssterem elkérésekor már be volt jelentve a város polgármesterének; kellő időben kikérve illetékes rendőrhataláságtól az engedély a gyűlés tarthatására.

Komoly emberek higgadtan beszéltek meg ott tenni valójukat.

Nem esett szó ott ellenpártokról, nem esett szó más pártállásu hazafiakról; nem bujtogatott ott senki érvényben lévő törvényeink ellen és azok korlátai között nyilvánosan foganatosított törvényes eljárások ellen; sőt még arról sem volt szó,

*) Ezt a komoly cikket pártunk egyik kiváló tagja írta s mi — bár polémizálni nem szoktunk s nem akarunk — készséggel közöljük, mert nekünk is meggyőződésünk, hogy a kérdéses újság egyik-másik cikkírója pártunkkal szemben már nem egyszer tulment azon a határon, a melyet a jog és tárgyilagosság tisztességes ellenfelel szemben megjelölnek.

Szerk.

hogy némelyek maguknak existenciát szervezenek, beálljanak a nép szószólóinak s a sajtószabadság szent-igéi alatt bujtognak, izgatnak, testvér-testvér ellen lázitanak.

Igen, jó lesz megjegyezni, hogy ama bizonyos molnárak kora lejárt és eltelt az idő, mikor félben maradt existenciák a haza és fajszereket fenséges köpenybe burkolózva, őket nem illető polera juttatták. A székelység-eszes és józan, nem lehet hatni már arányosítás, tagosítás, vízrendezés stb. hangzatos frázisai-val. Ma már minden józan ember tudja, hogy a mi e téren történt annak nem a rideg törvény és hivatali önkény volt a forrása; hanem egy olyan jog, mely minden székely birtokost, kicsit és nagyot egyaránt megillet.

Jó volt ez egyszer kortes eszköznek, de nagy hiba volt akkor is a szegény székely nép lelkét a szociálisztikus és anarchisztikus eszmékkel megfertőztetni!

Részoltak, hogy a társadalom kiközösítse az olyan embereket, kik öneljűk szolgálatában nem törődnek az eszközökkel s olyan vágynak ébresztenek, ápolgatnak a néplelkében, melyek azokat egész életükre boldogtalanná teszik.

Küzdjünk a hazaboldogításért nemesen, tisztességes eszközökkel; tanuljunk becsülni ellenfeleinket, hogy azok is megbecsüljenek; s tanulják meg, hogy őseink 1848-ban a jogegyenlőséget, szabadságot és testvériséget nemcsak a cikkíró selvtársai számára küzdötték ki, hanem egyenlően a haza minden hű polgára részére és e jogokat egy pártnak lefoglalni talán a cikkíróknak sem áll jogában, még ha olyan nagy ember volna is, mint a milyen nem.

A vezércikkíró még igen-igen ifju ember, az életpálya kezdetének kezdetén; még nem késő, jó lesz, ha megszívleli az itt elmondottakat, sokat okulhat azokból, ha akar, ideje is van elég hozzá, s ha majd így gondolkodik: viheti is valamire.

Végül: a székely birtokosok, községek és magánosok — igaz — elvették erdőiket, hol szükségük volt rá s jónak látták; de mogyorófat mindenhol hagytak, hogy szükség esetén legyen honnan pálcát vágjanak éretlen gyerkőcök megfenyítésére.

Ennyit az igazság érdekében szükségesnek tartottam elmondani.

—r.

Községi közigazgatási tanfolyam Marosvásárhelyt.

Értesítés.

Belügyminiszter urnak 1901. évi szept. 14-én 100.000. szárn alatt kiadott magas körrendelete alapján közhírre teszem, hogy a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyamra felvehető, a ki:

a) a főgimnázium, vagy főreáliskola nyolc osztályát vagy ezen középtanodákkal egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett;

b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely községjegyzői (községi vagy körjegyzői, vagy rendezett tanácsu városi jegyzői) irodában, mint aljegyző, (segédjegyző, jegyzősegéd) jegyzői irnok, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltött;

c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja;

d) fedhetlen előéletű;

e) tanfolyam hallgatási szándékát aug. 26. és 31-ik napja között az igazgatónál okmányainak bemutatása mellett szóval vagy írásban bejelenti.

Az e) pontban meghatározott reades időn túl jelentkezők felvételét a belügyminiszter engedheti meg.

Az évi tandíj 40 korona, a mely összeg fél-évenként előre fizetendő.

Szegénysorsu hallgatók tandíj elengedésben részesíttetnek.

Belügyminiszter ur folyó évi július hó 21-én 65743. szám alatt kelt leiratával a tanfolyam részére benlakással egybekötött tápintézet felállítását engedélyezvén, ezen intézet az 1904—5-iki tanévvel egyidejűleg megnyílik.

Ezen tápintézeti internátusnál szegénysorsu, jó igyekezetű és kifogástalan magaviseletű hallgatók segélyezése céljából 15 hallgató részére ugyanannyi egészen ingyenes; és 10 fél fizetéses hely létesítetik.

Ez utóbbi hely után havi 20 korona, az egész fizetéses hely után pedig havi 40 korona fizetendő.

Az intézet fűtés, világítással egybekötött lakást, reggeli, ebéd és vacsorából álló ellátást nyújt.

Marosvásárhelyt, 1904. augusztus hó 2-án.

Erődsy Sándor,

vm. főjegyző, mint a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyam igazgatója.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kiss András sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyi számgyakornokot kinevezte a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvivőséghez pénzügyi szám-tisztte.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kocsis István mezőlaborei áll. iskolai tanítót áthelyezte Kovásznára az áll. el. népiskolához.

— **Új jegyző.** Gelencze és Haraly községek jegyzőjévé az elhalt Baróthi Antal helyébe egyhangu

T Á R G A.

Üdvözlő beszéd

Horváth Ignác 48/49-iki Mátyás-husár alezredeshez.

(Július 31-én Kolozsvárt rendezett ünnepélyen elmondotta Biró Lajos, kézdivásárhelyi főgimn. tanár.)

Mélyen tisztelt ünnepelt!

Nagyérdemű közönség!

Az erdőkösoruzta keleti és délkeleti Kárpátok tövében, hol a bécek ölelkeznek a felhőkkel, hol a Hargitta örökzöld hegylánc vonul végig, több mint ezer esztendő óta él egy maroknyi nép: a székely. Nemes és magasatos elhivatása kezdettől fogva határőri szerepre jeltette ki s ezen küldetésének év-századok viharai közepette dicsőítségesen felelt meg, védve a nyugoti civilizációt a keleti barbárság ellen.

Története a hősi küzdelmeknek, epopejába illő eseményeknek a története, földje szent föld, melynek minden röge hazafiúi vértől ázott s talán azért oly igéző, annyira elbűvölő. Itt a csecsemő az édes anyai tejjel szívja magába az anyaföld iránt való szeretetet s már a bölcsőnél hallja a dalt, mely az ősök dicső tetteiről szól. S mint gügyögő gyermek

szent áhitattal hallgatja a hosszú téli estéken a jó nagy anyának elbeszéléseit a nagy apó viselt dolgairól.

Ilyen körülmények között egyetlen székely sem lehet más, mint jó hazafi, aki tud hazájáért tenni s ha kell meg is tud érte halni. Nem is találunk egyetlen nép történetében sem annyi hőst, annyi kiváló férfit, mint a mennyit a székely nép adott a magyar nemzetnek.

Tégedet is, Mélyentisztelt Ünnepelt, daliás időknél ma 90 évet betöltött hős bajnoka, a székelőföld szült, hogy kiváló nagyjaink számát veled szaporítja s a jövőendő nemzedéknek kimagasló példaképpen állítson oda, hogy légy világító fátyla, amely vezet, irányít és példát mutat a szent hazaszeretetre, arra a hazaszeretetre, amelyet még maga a lánglelkű Petőfi sem tudott méltóképpen cseleltetni.

Kilencven esztendeje van ma, e nevezetes napon, annak, hogy született!

Ott, hol a Küküllő ezüstös hullámai végig vonulnak Udvarhely vármegyén, hol a „Székelytámad“ falai büszkén emelkednek az ég felé, hol a Rabonbányok és a Zandirkámok szelleme mesél bübajos mesét az alkonyi szellő szárnyán; ott, hol az agyagfalvi térség, székely nép Rákosmezeje, prij-taneuma, politikai imaháza terül el: Magyar-Zsákod községben ringott bölcsőd.

Nem céloz eseményekben gazdag életednek

kilencven esztendejét méltatnom, hiszen arra szavam gyenge, de fölösleges is, mert úgy a polgármester-helyettes ur, mint a Honvédegylet és Ereklémuzeum mélyentisztelt szónokai sokkal méltóbban szólottak arról, mint én tehetném.

Magunk előtt látunk egy dicső hazafit, ki tizenhét éves korában a katonai pályára lép, ahol a béke napjaiban nagy tevékenységet fejt ki; tervez, szervez és alkot. S minden alkotása a hazafiúi tűz lángjától sugárzik.

Midőn hazafiságod szemet szur és súlyos fog-ságot kell kiállanod, letenned az egyenruhát, beutazod a külföldet, honnan gazdag tapasztalatokkal megrakodva a haza hívó szavára visszatérsz és ismét fegyvert ragadsz és kardot kötsz.

Már ott látunk az agyagfalvi gyűlésen férfikorod teljében harzárad élen. És ettől az időtől kezdve, mint parancsnok, vezető szerepet játszol; harcolsz Urbán ellen több győzelmes csatában. Majd Háromszékre kerülsz, a hazafiságnak e megszentelt földjére, ahol hősiességednek, önfeláldozásod ak dicső példáit mutatád.

Prázsmár, Hermány, Hidvég, Földvár, de legkiváltkép Szentpéter mesélhetnének méltóképen hősi vitézségedről!

Életed nem egyszer forgott kockán a dicső küzdelmek közepette, de az isteni gondviselés megőrizte a haláltól és hosszú élettel ajándékozott meg, oly hosszú élettel, aminőt megérni keveseknek ada-

lelkességgel az eddigi buzgó és tehetséges segédjegyzőt: Bartha Imrét választották meg.

— **Jubileum.** Szentkatolnai Bakk Endre, vizaknai plebános, r. k. főesperes a Ferenc József-rend lovagja; a kiváló historikus író, július 30-án ünnepelte áldozópappá szenteltetésének 40-ik évfordulóját szerényen, csendben, minden zaj nélkül. Ez alkalomból az üdvözlések egész halmazával keresték föl a jeles férfit, ki úgy papi, mint irodalmi és társadalmi működésével elismerést, dicsőséget szerzett a székely névnek. A többek között ő írta meg a közdivásárhelyi nyújtódi és gelencei Jancsó családok történetét, melyben Közdivásárhely város multjából is sok érdekes adatot hozott napvilágra. Történelmi irodalmi munkássága súlypontját a 48—49-iki, szabadságharagra fektette s ezen érdemeiért választotta tiszteletbeli tagjává a kolozsvári Országos Történelmi Ekleziemuzeumi igazgatósága, a Történelmi Lapok Szerkesztő-Bizottsága s a kolozsvári Honvédegyesület. A nevezetes alkalomból mi is hazafias kötelességet teljesítünk midőn vármagányunk kitűnő fiát szülőföldje nevében melegen üdvözljük s részére hosszú életet, áldást kívánunk. Ad multos annos!

— **Legelők javítása Háromszék vármegyében.** Mint más székely megyében, itt is munkálatok folynak a legelők feljavításán. Így jelen évben Uzon, Nagyborosnyó, Baróth Ifyefalva és Bereck községi legelők vannak javítás alatt. Nevezett községek, vagy birtokosok tulajdonát képező legelők borsikától, mohától való megtisztítására és jó, leveles takarmánynövényekkel való bevetésére, itatókuttal, némelyik istállószínnel való ellátására Tallian Béla földművelésügyi miniszter erkölcsi támogatáson kívül szép összeg segélyt is nyújtott a megyei gazdasági bizottság, illetve a székelyföldi kirendeltség útján. Legújabbban a búkszádiak fordultak ilyen irányú kéréssel a miniszterhez.

— **Táncestély.** A léczfalvi tanuló ifjúság aug. hó 13-án műsorral egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Műsor: 1. Nyitány: a zenekar által. 2. Szaval: Bitai Imre III. év. tan. kép. 3. Kuruc és népdalokat játszik fuvalán: Keresztes István főgimn. VI. o. t. 4. Hűség próbája. Történelmi színmű Mátyás király idejéből, Kisfaludi Károlytól. Személyek: Mátyás király Bitai Imre, Upor László, főispán Rácz László, Vidor, udvari bolond Keresztes István, Sáfár Rácz Albert, Márta, ennek leánya N. N., Bartók, ménesmester Rácz Károly, Endre, ennek fia Neumann Miksa, Szolga Bitai Dénes. 5. Szaval: Rácz Albert III. év. tan. kép. 6. Népdalokat énekel: Bitai Imre. Műsor után tánc virradtig.

— **Az eső.** Bereck és vidékén is megörvendeztette a gazdákat az oly régen várt eső. Vasárnap jul. 31-én este felé kezdett el esni s jócskán hullott alá az áldás. Hétfőn is esett 2—3 izben rövid ideig. A burgonya és kukoricára nézve valóban aranyat érő a lehullott eső. — a sarjára nézve azonban meg-

készt. Le is tettek már a gazdáink arról a reménységről, hogy sarjút csinálhassanak. Máskülönb ezen vidéken az általános termés — viszonyítva más vidékekéhez — jó közepesnek mondható. Az őszi vetések — buza és rozs gyengébbek, de a tavasziak: árpa, zab stb. jók. Csak a szénával állunk rosszul. Fele se lett, mint a mult évben, sarju pedig éppen nem lesz. Ezért az állattulajdonosok aggódva néznek a tél elé.

— **Az időjárás és a hit.** A napokban egy nagyon forró délután — estefelé iszonyu vihar keletkezett B. felett. Egyszerre iszonyu esattanás után lecsapott a villám s beütött a románok gör. kel. templomába, a hol a főoltárt s több vallási szertartási eszközt szétrombolt. — Történt ugyanaz nap délelőtt, hogy gör. kel. egyháztanács a templomban gyűlést tartott. A hívek összekülömböztek papjukkal s a dolog tettelgességre került. Most azt mondja a nép, hogy a menykő azért csapott be a templomba, mert ott verekedtek. Isten így bünteti meg azokat, kik megsejfolják az ő házit.

— **Faipari mozgalmak Bereczk vidékén.** Az ojtöz telepi faipari telep és gyár közelebbi gazdát eszerélt. Nagy Domokos nyug. járásbíró régi tulajdonostól Bajkó Barabás jóhírű fakereskedő vette át a telepet. Az új tulajdonos most abban fáradozik, hogy a romlásnak indult gyárat teljesen kijavítsa és üzemképessé tegye. A feldolgozandó tönkös szállítása már megkezdődött; napoként számos székely fuvaros fardozik ebben, s így mire a gyár ki lesz javítva, az üzem teljes erővel megkezdődik.

— **Uj faipari telep.** A nagyvárad Gross és Friss cég, kinek Osdola községben is van egy virágzó faipari gyára, közelebb Sósmező község mellett egy új gyár építését kezdte meg. Tavasz óta szállítják már a feldolgozandó tönköket a telepre, s így csak a gyár felállítása van hátra ahhoz, hogy az üzem a telepen megkezdődhessen.

— **Még egy új faipari telep.** A bereczki „Paltin” nevű erdőrezsletben az ismert Diósi fakereskedő cég rendez be közelebb egy új faipari gyárat. Az előmunkálatok már folyamatban vannak. Örömmel adunk hírt a jelzett mozgalmakról, mert ezekben a székelyföldi faipari üzlet erősödését reméljük s egyben a székely munkásnépnek újabb keresetforrását látjuk.

— **Miniszter a magyar iparért.** Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter egy igen üdvös rendeletet adott ki, mely a hazai ipar előmozdítását célozza. Elre delte ugyanis, hogy a tárgaja ügykörébe tartozó építkezéseket az illetékes hivatalok csak oly vállalkozóknak adják ki, akik kötelezik magukat, hogy az építkezéshez és berendezéshez a magyar állam területén termelt, előállított, gyártott anyagokat és tárgyakat fogják felhasználni csak is azon anyagokat, felszerelési és berendezési tárgyakat szerzik be külföldről, a melyek a magyar állam területén egyáltalában nem termeltetnek, elő nem állítatnak, nem gyártatnak, de ily anyagok és tárgyaknak beszerzésére nézve előlegesen a miniszter engedélyre kérendő ki. Az építészeti vezetésnek joga van a vállalkozótól az anyagok vagy felszerelési tárgyak eredetének igazolását és egyuttal akár a munka folyama alatt, akár a berendezési és felszerelési munkák befejezte után, mindazon nem hazai eredetű anyagok, felszerelési és berendezési tárgyak eltávolítását és hazai, eredetiekkel való kicserélését követelni, amelyek a magyar állam területén is termeltetnek, előállítatnak vagy gyártatnak.

— **A budapesti tüzoltó kongresszus programja.** A nemzetközi tüzoltó-szövetség III. kongresszusának rendezőbizottsága most tette közzé az augusztus 17 től 21-ig Budapesten tervezett tüzoltó kongresszus programját. A kongresszus tudvalevően kiállítással van összekötve, a mely már augusztus 14-én nyílik meg. A hivatalos program ez: Augusztus 17-én: Érkezés, fogadás; délután nemzetközi választmány ülése; a kiállítás megtekintése; este ismerkedő est. Augusztus 18-án: A katonai diszszemle megtekintése; délelőtt fél 11 órakor a kongresszus ünnepies megnyitása; fölolvasás: a baltimori tüzvérszól, a színház tüzbiztonságáról; délből bankett; délután a főváros vízműveinek megtekintése; este esetleg színházi disz előadás. Augusztus 19-én: Délelőtt 9 órakor a kongresszus folytatása; fölolvasás: a gépezetes tolóletrákról, a tüzoltói motorkocsikról, majd az Operaház megtekintése; délután a mentő-kaszárnya megtekintése; tüzoltói bemutató gyakorla-

tok; a kiállítás megtekintése; este bankett. Augusztus 20-án: A Szent István-napi körmenet megtekintése; délelőtt 10 óra 30 perckor a kongresszus folytatása; fölolvasás: a gőzmalmok tüzbiztonságáról, az impregnálásról; a kongresszus berekesztése; délután a nemzetközi választmány ülése; Budapest megtekintése; este riadógyakorlat. Augusztus 21-én Kirándulás a Balatonra. A külföldről különösen Angliából, Belgiából Franciaországból, Oroszországból és Németországból érkező vendégeket a magyar szövetség elnöksége már Pozsonyban fogadja. Itt Sendley János pozsonyi tüzoltó főparancsnok és a város polgársága megvendégeli az érkezőket, a kik különhajón jőnek Budapestre.

— **Az iparkamarák székelyföldi tanulmány utja elhalasztva.** A macrosvásárhelyi iparkamarától vettük a következő sorokat: A soproni társkamara tudatva, hogy székékház f. é. augusztus hó 21-én önhajítja a társkamarak képviselőinek jelenlétében a szokásos ünnepséggel felavatni s egyidejűleg országos kamarai értekezletet is kíván rendezni; arra kérte kamaránkat, hogy az általa ugyancsak f. évi augusztus hó 7—17-ig tervezett Székelyföldi tanulmányi körutazást halaszssa a jövő évre, mivel ez által székékház avató ünnepélyét veszélyeztetve látja. Belátva, hogy a székelyföldi tanulmány ut tényleg hátrányos befolyással lenne a soproni társkamara tervezett ünnepségére s méltányolva ebből folyó kívánatát; a sikeresnek ígérkező székelyföldi tanulmány utat a folyó évről a jövő évre halasztjuk.

— **A kovásznai fürdővendégek névsora** július 15 ig. Schmarda Nándor bankhiv. Arad, 2 sz. Schmarda Antal keresk. Uj-Arad, 1 sz. Vlaat Mihályné mag. Brassó, 1 sz. Tischler János Volkány, 1 sz. Özv. Kőkősi Károlyné N.-Borosnyó, 5 sz. Derpner Mózes birt. Hőltővény, 2 sz. Tojcs Anna, Roth Márta birt. Hőltővény, 2 sz. Gyovai István áll. tanító Csongrád, 2 sz. Roch Katalin mag. Arad, 1 sz. Bodroghy Károly máv. hiv. Arad, 1 sz. Schmidt Vilmos ügyv. Brassó, 2 sz. Hirsch Ferenc mag. Budapest, 1 sz. Juhos Béláné Zilah, 1 sz. Veil Rezsőné Gyulafalva, 1 sz. Heinrich Galler pénzt. ellenőr, 1 sz. Henger Miklósné keresk. Margitta, 2 sz. Sikó Gyula mérnök Selmeczbánya, 1 sz. Fákó Jenő főerdész Bród, 1 sz. Ruht Grosz Hőltővény, 1 sz. Gerbató György faker. Tóressvár, 1 sz. Szőresei Dávid irodavez. Brassó, 1 sz. Amelik Eichinger Bukarest, 1 sz. Cheskolo Marie Temesvár, 2 sz. Hurucs Kálmán hiv. Budapest, 2 sz. Kiss József jogász Kolozsvár 1 sz. Decker Aladár mérnök Budapest, 3 sz. Moischer Vilmos mag. Brassó, 2 sz. Imreh László honv. főhadnagy Szeged, 1 sz. Kleveckaus Hermína, 2 sz. Dr. Lányi Tivadar körorvos Csősztelek 3 sz. Barna Mihály főgimn. ig. Jászberény, 2 sz. Kertész Ignácné Budapest, 1 sz. Kádár Miklósné Gyulafelhérvár, 2 sz. Dumitru Paszku mag. Brassó, 2 sz. Veskeman Miklós ker. Brassó, 5 sz. Vineze Mihályné tanítónő, Erzsébetfalva, 2 sz. Pauli Sára birt. Arad, 1 sz. Hirschl Ferenc Budapest, 1 sz. Amelik Eichinger mag. Bukarest, 2 sz. Maksa Józsefné birt. Maksa, 3 sz. Szabó Sándorné áll. tan., 4 sz. Fischer Samu mérnök Hegybánya, 1 sz. Balló Ilona mag. Budapest, 1 sz. Papp János tanuló, Papp Oszkár kersegéd Szászváros, 2 sz. Keller Károly meteorol. I. oszt. assistens Budapest, 1 sz. Bogár Lajos városi főjegyző Nyiregyháza, 1 sz. Cherket Alexandre hiv. Bukarest, 2 sz. Dr. Szabó Mihályné Arad, 1 sz. Bagoly Samuné Bród, 1 sz. Johann Burghard hiv. Bukarest, 1 sz. Mehner Ferenc fakeresk. Brassó, 5 sz. Spilka Ferencné Zólyom, 3 sz. Gebauer Ferenc mag. hiv. Debreczen, 5 sz. Kósa István ker. Csongrád, 1 sz. Hurmes Péter ker. 1 sz. Rosethal Hermína ker. Brassó. Szentiványi Miklósné alispánné Sepsi-szentgyörgy, 6 sz. Mátis Gerőné birt. Ifafalva, 2 sz. Király Lajosné ker. Brassó, 2 sz. Benkő Árpádné birt. Árkos, 1 sz. Magyar András Sósmező, 5 sz. Gerendai Vilmos színész Budapest, 2 sz. Amália Dresmandt papné Brassó, 5 sz. Moór Gyuláné papné Brassó, 6 sz. Mór Zsigmond tanár Budapest, 2 sz. özv. Barabás Mórné ovónő Közdivásárhely 2 sz. Összesen 132 személy. Folytatás július 23 ig. Adler Lipótné mag. Brassó, 1 sz. Hinderburg Vilmosné Brassó, 2 sz. Tompa Gáborné századosné Budapest, 1 sz. Özv. Nagy Károlyné birt. Szotyor, 1 sz. Makszint Jánosné mérnökne közdivásárhely, 4 sz. Litsel Mihály Berethalom, 1 sz. Blaukenhald Ferenc mozd. vezető Brassó, 2 sz. Jancsó Géza törvsz. irodavezető Közdivásárhely, 3 sz. Sinezki Géza gimn. tanár Nagyszeben, 2 sz. (Folytatjuk.)

tik meg. Nyilván azért, hogy példánykép lehess a székely ifjúságnak.

Bámul is Tégedet a székely nép apraja nagyja, de különösen bámul Háromszék vármegye hazafias közönsége, mert dicső tetteid ott zajlottak le.

A keleti szellő elhozta hozzánk is az örömhírt, hogy a jó kolozsváriak ünnepet rendeznek Neked kilencvenedik születés napod alkalmából.

Mi sem maradhattunk távol e szerény, de erkölcsi értékében annál magasabb ünnepélytől. Egemet ért a kitüntetés, hogy a székely nép, különösen a háromszékiek nevében üdvözljelek Téged, a nagy idők hősbajnokát.

Örömmel teszem ezt, hiszen az én bölcsőm is ott ringott, hol Zete várának romjai még most is dacoznak az idők viszontagságaival; pályám pedig odaszóllított, ahol dicső tetteid lezajlottak a háromszékiek tórségre, a magyar Karthágóba.

Fogadd a tiszta hazafiaknak, a háromszékieknek nevében szíves üdvözlömetet. Adjon az isteni gondviselés ez érvendotes magaskorhoz még hosszú éveket, hogy nevedet sokáig hangozzák vissza a keleti Kárpátok s tetteidet bámolni és csodálni tanulja a késő nemzedék is. Éljen soká, hogy ne csak hősi híredet csodáljuk és bámuljuk, de érvendjünk is a fölött, hogy a nagy időknek dicső katonája jó egészségnak érvend!

H I R D E T É S E K.

Sz. 533—1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíróság 1904. évi V. 485/3. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd által képviselt Tóth Simon ozsdolai kereskedő javára, Kolesár Emil ozsdolai lakos ellen 120 korona s járuléka erejéig 1904. évi június hó 21-ik n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1575 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: összes házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíróság 1904. évi V. 485/3. számú végzése folytán 120 K. tőkekövetelés, ennek 1904. ápril 29-ik n. járó 5% ka-

matai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 74 K. 30 f. bíróilag már megállapított költségek erejéig az ozsdolai községházánál esetleg a helyszínen leendő eszközlésére, 1904. évi aug. hó 12 ik napjának d. e. 10 órája határidőül ki-tűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígáróknak szükség esetén becs-áron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingosá-gokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-vásárhely, 1904. évi július hó 31. napján.

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

(107. 1—1.)

H I R D E T M É N Y.

Alulírott takarékpénztár igazgatósága közhirre teszi, hogy **folyó év szeptember hó 1-től** úgy a régebbi, mint az új betétek után — az intézet által hordozandó tőkekamat adó mellett

3¹/₂%-ot fizet.

Kézdivásárhely, 1904. július hó 29-én.

(106. 3—3)

Kézdivásárhelyi Takarékpénztár.

Örök áron eladó, esetleg 6—9 évre haszonbérbe adó

B I R T O K.

Háromszékmegyében, f.-csernátoni határban, 65 k. hold tagosított tehermentes prima szántó-föld, 9 hold szénarét, 47 hold első osztályu csereerdő, két lakó belső telek, gazdasági épüle-tekkel és finom gyümölcsfákkal, a kertek fásítva.

Felvilágosításokat ad a tulajdonos:

ÖZV. KOVÁCS KÁROLYNÉ

KOLOZSVÁRT, Trefort-utca 19. szám.

(104. 6—12.)

A piac soron levő ujonnan épült házam emeleti részét — kényelmes feljáróval —
szeptember 1-től több évre
haszonbérbe kiadom.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal.

(105. 3—3.)

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban fel-szerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyv-nyomdája, könyvkötészete, pa-pír, írószér, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó“-féle gyógyszer-tár mellett.

Ajánlom a nagyérdemű kö-zönségnek a legújabb és leg-divatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, ér-tesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű al-kalmi és más nyomtat-ványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászko-szoruk szallagaira felira-tok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — olesó áron eszközöltetnek.

*Mindennemű szükségeltető köz-ségi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tar-tok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságycat, gyermekkoecikat, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffo-akat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., me-lyek saját felügyeiletem alatt házamnál ké-szülnek, rendkívüli olesó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnapi és alkalmi ajándéku-l ajánlok arckép és levelezőlap albumokat, emlékköny-veket dus választék-ban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és név-jegy-tálcák. Fűsük, bajuszkéfék.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedű hurok, óraláncok, olvasók, zseb-tűkrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, úgy ka-tholikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmos-könyvek, legújabb népdalok nagy rak-táron. Mindennemű tankönyvek, tan-szerek és naptárok dus választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.